

The return of the losers på Kalmar Konstmuseum

Publicerad 2011-07-07 09:44

KONSTRECENSION

Verk: The return of the losers

Plats: Kalmar Konstmuseum t o m 4 september

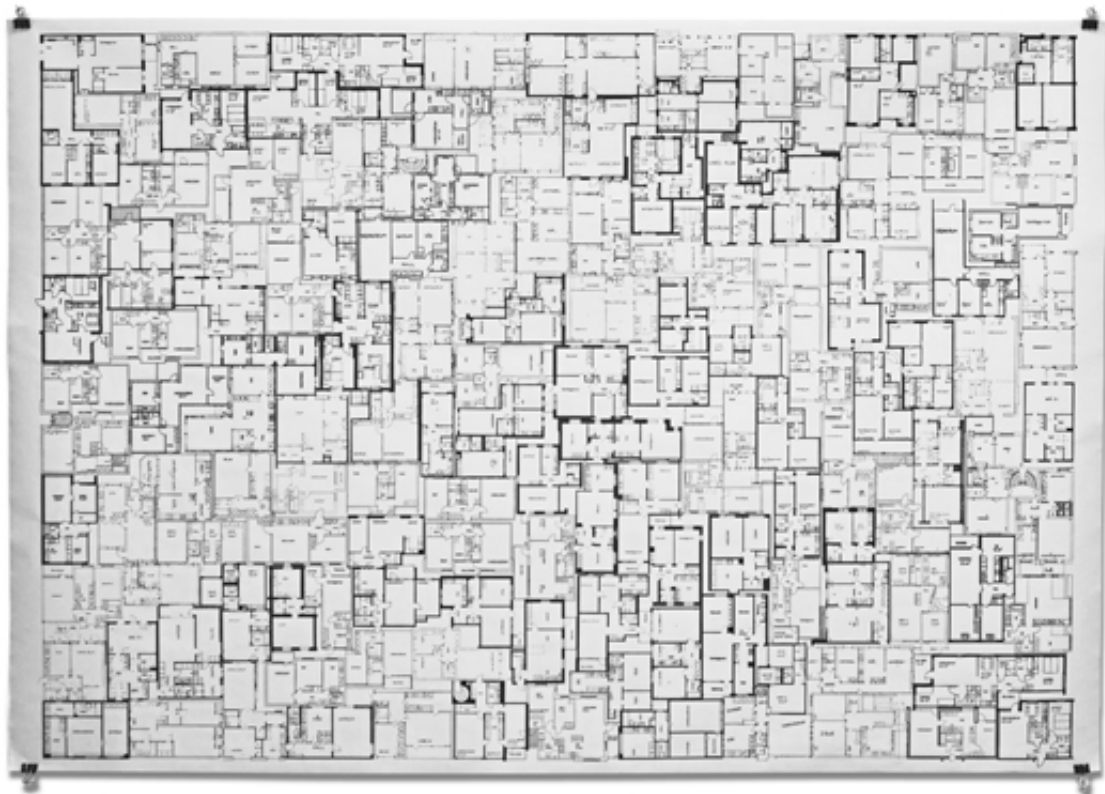

Foto: Conny Blom Conny Bloms "Folkhemmet", digital teckning på papper, 90x130 cm.

Den förlorade generationen är i fokus på Kalmar konstmuseums utställning "The return of the losers". Maria Schottenius ser en intelligent attack på ett samhälle där alla nu måste sköta sitt.

Sommarens utställning på Kalmars supersnygga, svarta Konstmuseum ringar in personer födda i Norden på 1970- och 80-talen som "den förlorade generationen", en åldersgrupp, som statistiskt sett kommer att få det ekonomiskt sämre än föräldrarna.

Mina barn är runt trettio år så det kan vara därför som jag har en särskild känsla för tidens trettioåringar. Jämfört med dagens fyrtio–fyrtyofem-åringar, den kaxiga, ironiska generationen, uppfattar jag de tio år yngre som mer luttrade, mer realistiska. Inte lika lättkränkta och förfördelade, utan mer påhittiga. De vet att det inte finns så många jobb och att meriter är godtyckliga.

Frågan är om jag inte har rätt.

Normalt sett ska man kanske undvika att frossa i fördomar om generationer, men utställningschefen och curatören Martin Schibli bjuder aktivt in till ett samtal om hur denna generation uppfattar sin tillvaro, så voilà. Det har blivit en utställning med verk av konstnärer födda under 1970- och 80-talen, som genom videoinstallationer, måleri, skulpturer och foto berättar var de befinner sig.

De sitter inte på toppen av tårtan, den saken är klar.

Även om det finns djupt allvarliga verk som Sara Vide-Ericsons "Paranoid personality disorder", två starka, målade

dukar med en man och en kvinnas ansikten i flammor, arbetar flera av konstnärerna med hjälp av humor. Några med mer brutal humor, andra med lätt ironi, som Conny Blom. Hans verk heter "Folkhemmet" och föreställer planlösningar till 150 hyreslägenheter som han och hans fru sökt men inte fått. Citaten ur riktlinjerna för 1967 års bostadsproposition, som skrevs för miljonprogrammet, blir som en sarkasm för ett konstnärspår som med sina inkomster inte har en chans på hyresmarknaden: "...hela befolkningen skall beredas sunda, rymliga, välplanerade och ändamålsenligt utrustade bostäder av god kvalitet till skäliga kostnader".

Uppgivenheten ligger nära protesten. Det gäller det massiva intryck som gytret av planlösningar ger. Det gäller även den gamla sönderbråkade "Territorial pissing" av NUG, som nu visas i ett sammanhang där den hamnat rätt. Det rytmiskt dansande färgsprutandet i tunnelbanevagnen, och dykningen ut genom den krossade rutan är inte någon maktdemonstration, utan just en lågt stående, pissande protest. Dessutom förhoppningsvis en trickfilmning.

Bristen på logik i politik och samhällsbygge blir tydlig när man ser den här utställningen och upplever samtidigt utifrån en ganska nedprioriterad generations erfarenheter. Flera av konstnärerna intresserar sig begripligt nog just för mänsklig irrationalitet. Alessandra Di Pisa har gjort tre filmatiska idolporträtt. En antropolog frågar ungdomar i Tétouan, den stad i Marocko varifrån flertalet självmordsbombare i Madridbombningen 2004 kom, vilka deras hjältar är. Etta kom Ronaldinho, tvåa Terminator och trea Usama bin Ladin. Alessandra Di Pisa skriver själv om sitt projekt att det handlar inte bara om att förstå vår egen irrationalitet, "utan också 'den andres' irrationella drömmar, hur obekväma och kusliga de än är".

Elin Magnusson gör något rörande och roligt när hon i sin video "Kampen" låter tre personer i en skog av björkar turas om att klamra sig fast och krama en björkstam. De sitter där i evigheter, tills de tröttnar och ramlar ner. Då kommer nästa. En outröttlig hyllning till den envisa trädkramaren.

Den isländska ekonomin är ett kapitel för sig i finanskrisernas fula saga, och det känns som om isländskan Eva Isleifsdottir hittat den perfekta kommentaren när hon knycklat till två jättelika isländska mynt och slängt dem på golvet. Aluminiummynten är böjda som mungipor, upp eller ner. Som stora grimaser.

Först som sist i utställningshallen ser man Klas Erikssons gamla Volvo, som framme vid grillen grillar en kebab. Här rullar den gamla svenska folkbilen tillsammans med svenskarnas numera mest populära maträtt, den turkiska kebabben, som rullar på sitt spett.

Oläckert. Oaptittligt. Men rätt fyndigt.

Jag går runt och ser en lågintensiv protest. Vuxengenerationen med ansvar har lagt av som samhällsbyggare, alla sköter nu sitt. Världen är rörig och idiotisk. Full av självmordsbombare. Pengarna har tagit slut. Det är inte roligt att bygga välfärden längre. Nu får var och en försöka klara sig själv.

Utställningen är en fantasifull och intelligent attack på ett samhälle som verkar ha tröttnat på att bry sig om sina nya medborgare.

Maria Schottenius
maria.schottenius@dn.se

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt.